

LNB PRESES APSKATS
06-05-2022

Sagatavoja:
INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMU UN SBA NODAĻA
UZZIŅU UN INFORMĀCIJAS CENTRS

Nosargāt Ukrainas kultūras vērtības

Krievijas agresors vēlas noslaucīt no zemes virsas Ukrainas valsti – ne tikai fiziski uzbrūkot tās iedzīvotājiem un infrastruktūrai, bet arī mērķtiecīgi iznīcinot Ukrainas kultūras mantojumu, tā cerot izdzēst šīs zemes kultūru un vēsturi – tās identitāti. Pasaules kultūras organizācijas uzsver, cik būtiska ir Ukrainas kultūras mantojuma pasargāšana un postījumu dokumentēšana.

AUA KAUKULE

Pašlaik Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas (UNESCO) dati liecina, ka Krievijas iebrukuma laikā Ukrainā ir nodarīti postījumi vismaz 53 vēsturiskām vietām, reliģiskām ēkām un muzejiem, kamēr Ukrainas varasiestādes min vairāk nekā 250 kultūras institūciju, kas cietušas vai iznīcinātas, kopš 24. februāri sācies Krievijas iebrukums Ukrainā. Tiek ziņots arī par tūkstošiem nolaupītu kultūras vērtību.

Šis ir jaunākais [postījumu] saraksts, taču tas nav pilnīgs, jo mūsu eksperti turpina pārbaudīt vairākus ziņojumus, ko iesniegušas Ukrainas varas iestādes," aģentūrai AFP norādījis UNESCO pārstāvis. Lai noteiktu postījumu apmērus, UNESCO izmantojusi satelīta attēlus un liecinieku ziņojumus no notikuma vietām.

Vismairāk cietušas kultūrvietas austrumos

Vismairāk – vairāki desmiti – ir cietušas kultūrvietas Harkivas austrumu reģionā, kur intensīvi notikusi Krievijas iniciēti apšaušana. Cietušas gan baznīcas, gan kultūras mantojuma objekti. Pieci objekti atrodas galvaspilsētā Kijivā, bet vēl pieci atrodas Černihivas reģionā Ukrainas ziemeļos. Tā, piemēram, jau pirmajās Krievijas iebrukuma dienās tika iznīcināts Ivankovas vēstures un novadpētniecības muzejs (netālu no Kijivas), kurā atradās desmitiem 20. gadsimta sākuma

AP/SCANPIX/LETA FOTO

Brīvprātīgie un pašvaldības darbinieki Mariupolē attīra teritoriju līdzās Mariupoles teātrim, kas izpostīta uzliedzumu laikā.

ukraiņu naivisma mākslinieces Marijas Primačenko darbu, ko novērtējis arī mākslinieks Pablo Pikaso.

Sobrīd nav precīzu ziņu par kultūrvietu postījumiem Krievijas okupētajās teritorijās, tostarp Mariupolē un Hersonā, kaut nojausams, ka tie ir ievērojami – par to liecina gan šausminošās ziņas par Mariupoles teātra sagraušānu, līdz aiznesot simtiem dzīvību, bet arī vietējo varas pārstāvju paustās. Tā, piemēram, 28. aprīlī Mariupoles pilsētas domes "Telegram" kanālā vēstīti: "Rašīti no Mariupoles muzejiem nozaguši un aizveduši uz Donecku vairāk nekā 2000 unikālu eksponātu. Tie ir Arhipa Kuindži un Ivana Aivazovska oriģināldarbi, senas ikonas un unikāls, ar roku rakstīts Toras tistoklis, arī 1811. gada evaņģēlijs, iespiests Venēcijā pēc Mariupoles grieķu pasūtījuma un vairāk nekā 200 medaļu no Harabeta Medaļu mākslas muzeja."

Nolaupa skitu zeltu

Tikmēr dienviņu pilsētas Melitopolis mērs (Zaporīžjas apgabals) Ivans Fjodorovs publiski ziņojis par apjomīgu kultūras vērtību nolaupīšanu no Melitopolis novadpētniecības muzeja – Krievijas armijas kareivji nolaupījuši vērtīgu skitu zelta kolekciju – skiti 8. gadsim-

tā p. m. ē. bija apmetušies Krīmas pussalā un viņu atstātā zeltīti kolekcija bija muzeja vērtīgākā kolekcija, uzskaitīta arī par Ukrainas nacionālo lepmumu. Kā vēsta izdevums "The New York Times", par spīti tam, ka muzeja darbinieki zeltu bija paslepusi kastēs muzeja pagrabā, krievu kareivji martā nolaupījuši muzeja vadītāju Leitu Ibrahimovu un, draudot ar ieročiem, pratinājuši vairākas stundas. Muzeja vadītājam pēcāk izdevies bēgt no Melitopolis, taču muzeja darbiniece ziņojusi, ka zaldāti ieradusies muzejā no jauna kopā ar "baltā halatā žērbtu" ekspertu un kolekciju tomēr atradusi, pēcāk ar nofilmēto guvumu dižojoties interneta video. Muzeja darbiniece vēlāk pazudusi, un par viņas atrašanās vietu ziņu nav. "Orki ir sagrābuši mūsu skitu zeltu. Šī ir viena no lielākajām un dārgākajām kolekcijām Ukrainā, un pašlaik mēs nezinām, kur viņi to aizveda, vai tas tika paslēpts vai nozāgts. Mēs nezinām par tā likteni, bet, protams, šis zelts ir nozāgts mūsu tautai, un es ceru, ka mums izdosies to atgūt," publiski paudis Melitopolis mērs I. Fjodorovs.

Sola saukt Krieviju pie atbildības

Kā vēsta aģentūra AFP, jau 17. martā nosūtīta vēstule UNESCO ģenerāl-

direktore Odrīja Azulē atgādinājusi Krievijas ārlietu ministram Sergejam Lavrovam par Krievijas saistībām aizsargāt kultūras mantojumu konflikta laikā saskaņā ar starptautiskiem normatīviem. "Ja tiks pārkāptas šīs normas, vainīgie tiks saukti pie starptautiskās atbildības," puda O. Azulē, piebilstot, ka UNESCO rūpīgi uzraudzīs kultūras mantojuma stāvokli Ukrainā. Arī Ukrainas Kultūras ministrija piektdien puda viedokli par šo pašu tēmu, paziņojot, ka kopš kara sākuma ir reģistrēti 135 gadījumi, kad Krievijas karavīri pāstrādājuši noziegumus pret Ukrainas kultūras mantojumu, vēsta ziņu aģentūra "Interfax-Ukraine". Aģentūra norāda, ka par noziegumu uzskatāma gan Novadpētniecības muzeja iznīcināšana Kijivas reģionā, gan teātra bombardēšana Mariupolē, gan holokausta memoriāla bojāšana Harkivā. Nav gan skaidrs, kā varētu notikt saukšana pie atbildības.

Aicina pasargāt kultūras mantojumu

Pašlaik UNESCO izveidojis Ukrainai veltītu tiesaistes vietni "Karš Ukrainā" (War in Ukraine). Jaunveidotajā vietnē ir atrodams gan pārskats par Ukrainas kultūras un dokumentāro mantojumu, gan arī aktu-

ālie UNESCO paziņojumi, kas saistīti ar karadarbību Ukrainā. "Mums ir jāaizsargā kultūras mantojums Ukrainā ne tikai kā pagātnes liecība, bet arī kā miera un sadarbības veicinātājs nākotnei, un starptautiskās sabiedrības pienākums ir aizsargāt un saglabāt," paudusi UNESCO ģenerāldirektore O. Azulē.

Tikmēr pašā Ukrainā tiek veikti dažādi pasākumi, lai aizsargātu valsts materiālo kultūru. Ja iespējams, objektus, piemēram, brīvi stāvošus pieminekļus, aplik ar aizsargājošiem un ugunsdrošiem materiāliem, savukārt vēsturiski eksponāti un muzeju kolekcijas tiek uzglabātas bumbu patvērnēs. Ukrainas Nacionālās piemiņas institūts ir paziņojis par Ukrainas kultūras mantojuma glābšanas komandas izveidi, kuras galvenie mērķi ir muzeju krājumu aizsardzība. Ukrainas Kultūras fonda interneta vietnē ir izveidota karte, kurā redzama aktuālā informācija par apstiprinātiem muzejiem, baznīcām, bibliotēkām un citām kultūrvietām.

66 Kopš kara sākuma ir reģistrēti 135 gadījumi, kad Krievijas karavīri pāstrādājuši noziegumus pret Ukrainas kultūras mantojumu.

Latvijā ziedo Ukrainas kultūras mantojuma glābšanai

Atsaucoties starptautiskai iniciatīvai, lai atbalstītu Ukrainas arhīvu, muzeju un bibliotēku kolekciju glābšanu, Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) sadarbībā ar labdarības organizāciju "ziedot.lv" martā sāka ziedojumu vākšanas akciju "Glābsim Ukrainas kultūras mantojumu". 22 dienu laikā (līdz 8. aprīlim), iesaistoties ziedotājiem (privātpersonām, organizācijām un uzņēmumiem) no visas Latvijas un ārzemēm, tika sazie-

doti 16 118 29 eiro. Akcija ziedotas un iegādātas bieža kartona kastes, burbulplēves un sintiņona ruļļi, tvaika izolācijas plēve, dažādas izolācijas lentes, akmens vate, folija, putuplasta loksnes, bezskābes kartons, iepakojojuma papīrs. Izmantojot naudu un ziedotās fiziskā krājuma saglabāšanai noderīgās preces, tika apkopotai vairāk nekā 70 kubikmetru materiāla. 14. aprīlī tie piegādāti Ukrainas Kultūras mantojuma glābšanas centrā, kas atrodas Ļvivas Nacionālās politehniskās universitātes zinātniskajā bibliotēkā. Lielākā daļa materiālu jau ir izvadīti pa dažādām Ukrainas pilsētām un tur esošajām kultūras mantojuma iestādēm," vēsta LNB pārstāvis Augusts Zilberts.

"Mēs esam no sirds aizkustināti un pateicīgi ikvienam ziedotājam, palīgam un labdarim par atsaucību! Dārgie draugi Latvijā, kad saņemam kravu, mēs patiešām nevarējam valdīt prieku par savijojuma asaras! To visu pastiprināja jūsu sūtītās fotogrāfijas no kravas

automašīnas Iekraušanas Rīgā, kas, kā izskatās, arī bijis ārkārtīgi emocionāls vienlojoss process. Es no visas sirds ceru, ka nākamreiz mēs tiksimies Ukrainā, bet jau pēc kara – šoreiz palīdzot izpakt rūpīgi slēptas un sargātās kultūras vērtības un padarot tās atkal brīvi pieejamas apskatei un izmantošanai ikvienam. Un, protams, pēc tam mēs visi kopā sēdīsimies pie svētku galdā, baudīsim boršču un ukraiņu dziesmas," saka Ukrainas Kultūras mantojuma glābšanas centrā vadītājs Romāns Metelskis.

Avots: Latvijas Avīze

Datums: 03-05-2022

Latvijas olimpiskās legendas

Grāvītis: "Sportistiem par medaļām deva prēmijas un dzīvokļus, bet ne diplomus"

ILMĀRS STŪRIŠKA

Latvijas Olimpiskajai komitejai (LOK) šis ir īpašs – 100. jubilejas gads, un tam par godu dienasgāsmu ieraudzījusi grāmata "Olimpiskās medaļas Latvijai". Sākot ar Haraldā Blaua 1912. gadā Stokholmā izcīnīto bronzu stenda šaušanā un beidzot ar līdz šim svaigāko panākumu – kamanīnu sportistu stafetes bronzu šoseiņā Pekinā, kopā ir 117 godalgas. Izcīnītas zem pieciem karogiem.

Romas ēdienkarte

Grāmatas prezentācija, atbilstoši lieliem godiem, notika Latvijas Nacionālajā bibliotēkā. Uzrunu teica arī Valsts prezidents Egils Levits, šoreiz tai iznākot dabiskai, organiskai. Levitam ir sava loma LOK atjaunošanas procesā 1988. gadā, tā bija pirmā institūcija Latvijā, kas vēl zem okupācijas režīma atsāka darbu, stiprinot ceļu pretim valstiskās neatkarības atgūšanai.

Tikai neliela daļa no pasākuma dalībniekiem bija nākuši pasūtīt, kad Cēzars Ozers jau stāvēja uz olimpiskā piedēstļa – 1960. gadā Romā sudrabs PSRS izlases sastāvā, komandā spēlēja arī Valdis Muiznieks, Maigons Valdmans un Jānis Krūmiņš. "Romā ieradāmies mēnesi pirms spēļu sākuma. Daudzus ēdienus redzējām pirmo reizi, tik garšīgi, ēdnīca strādāja visu diennakti. Dzi-

Cēzars Ozers [pa labi] – 1960. gada Romas olimpisko spēļu vicečempions basketbolā.

vojām kopā ar svarcēlājiem, kuriem svaru citīgi atgādina, ka veikts vēsturisks ieraksts un atkal ir foršas sajūtas," "Latvijas Avīzei" norāda Čavars. Komandu gaida sarežģīta sezona – Edgars Krūmiņš traumēts, Kārlis Lasmanis pietelcīs ASV profesionālās 3x3 līgas "Big 3" draftam, tādējādi prognozējams, ka Latviju pārstāvēs vien Pasaulē kausā jūnijā izskanā Beļģijā un Eiropas kausā septembrī Austrijā.

Zelonijs salto

No bobsleja zelta četrinieka bija ieradies vien stūmējs Daumants Dreiškēns, kuru pavadīja jaunākā atvase – piecus gadus vecā Rūta skaidā baltā kletī. Brālim Naurim, kuru Daumants televīzijas kameru priekšā meta gaisā gadu pirms Soču olimpiskajām spēlēm, šobrīd 12, iet tēva pēdās – trenējas basketbolā. Daumants spriež, ka pāraugus viņu, šobrīd jau 45. kājas izmērs. Misai Denizei ir deviņi gadi.

Kamanīnu sporta divkārtnīja olimpiskā medaļnieka Mārtiņa Rubena izteiktāji atzina, ka, tikal esot trenera lomā, izpratis daudzas nianšes, kuras pašā karjeras laikā šķita nesvarīgas, pielikti arī Dreiškēns: "Sportistam sagatavošanās posms ir grūtāks, bet sacensību posmā startēt ir vieglāk nekā trenerim, kas gaida un cer uz audzēkņa rezultātu. Dažādas sīkas lietīņas agrāk varbūt šķita nevajadzīgas, bet tagad tu saproti, ka arī tās veido kopainu, lai kļūtu par augstākā līmeņa sportistu."

Kad sporta un grāmatas ceļi krustojas – Latvijas Olimpiskās komitejas prezidents Zorā Tīkmeris [pa kreisi] un Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors Andris Vilks.

Daumantam līguma uz nākamo sezonu vēl nav, taču mutiski esot vienošanās par darbu turpināšanu ar Latvijas bobsleja komandu: "Vēl jāsaprot, kas īsti gatavi turpināt. Šķaidrns, ka nāks jaunie, redzēsim, cik kopā būs sportistu un cik treneru vajadzīgi, lai to visu apkalpotu."

Dzūdzis Vsevolods Zeļonijs, iespējams, ir vienīgais no 117 olimpiskiem, kurš pēc medaļas iegūšanas apmetis salto. Tā viņš nosvinēja bronzu 2000. gadā Sidnejā. Vai jaunie dzūdzisti arī varētu? "Zālē – mierīgi. Vai varētu arī pēc čības, nezinu, jāgaida medaļa un tad redzēsim," saka Vsevolods.

Viņš vēlāk izveidoja savu sporta skolu, kļuva par Latvijas Džudo federācijas ģenerālsekretāru, pēcāk – prezidentu, un vada to joprojām. Pandēmijas ierobežojumu dēļ sporta skolā audzēkņu skaits samazinājies dramatiski – no aptuveni 800 līdz mazāk par 400. Tagad gan atkal vērojams pieaugums. Viņš ir pārliecināts, ka džuudo tradīcijas Latvijā turpināsies: "Mums ir ļoti talantīgi jaunie dzūdzisti, nezinu, vai pašpēsim viņus sagatavot uz Parīzes olimpiskajām spēlēm, bet Losandžeļosā 2028. gadā noteikti būs."

Aizmirstie treneri

Ar nostalgisku skatu video par Latvijas sporta leģendām

vēroja Uldis Grāvītis, kuram faktiski viss apzinātais mūžs mutiski esot vienošanās par darbu turpināšanu ar Latvijas sporta pedagogijas akadēmiju (LSPA, agrāk – fiziskās kultūras institūtu) – kā studentam, pomsniedzējam, 20 gadus bijis rektors, bet kopš 2009. gada ir Senāta priekšsēdētājs, turpinot pienākumus ik dienu veikt arī savas 80. jubilejas priekšvakarā.

"Faktiski sanāk kā atskatīšanās uz savu dzīvi. Sērīgi skaidri. Pats jau biju stiprs puika, kad Inese Jaunzeme uzvarēja šķēpa mešanā Melburnas olimpiskajās spēlēs 1956. gadā. Visi diplomu ieguvušie no 1968. gada ir vairāk vai mazāk man zināmi cilvēki," norāda Uldis Grāvītis, akcentējot, ka slavas saulītē izcelti tikai sportisti, bet ne treneri. "Rūda grāmatu, bet nerāda rakstnieku. "Treneris sportistam iedod saprašanu, kā darīt un kad darīt. Skumji, ka aizmirstam trenerus, kas mūsu sportu veidojuši."

Kā vienu no leģendārākajiem viņš izceļ vieglatlētikas treneri Imantu Liepiņu, kurš arī ilgus gadus strādājis fiziskās kultūras institūtā, izaudzinājis olimpiskos medaļniekus Juri Silovu (sudrabs Minhenē 1972. gadā 4x100 metru stafetē) un Intu Kļimoviču-Drēvīpu (bronzā Monreālā 1976. gadā 4x100 metru stafetē). "Oļģerts Altbergs – cilvēks, kurš faktiski

li radija sieviešu basketbolu Latvijā. Viņš saprata, ka sievietēm pietrūkst asuma un ātruma. Kā to iegūt? Spēlēja ar zēnu komandām," atceras Grāvītis.

Augstskolas solā čempioniem atlāides netiekot dotas. "Agrāk sportistiem par medaļām deva prēmijas, dzīvokļus, bet ne jau diplomus. Studijas pierāda, ka sports un domāšana iet kopā," uzsver Grāvītis.

Latvijas Olimpiskās akadēmijas viceprezidente, bijusi vieglatlēte Biruta Luika arī 30 gadus nostrādājusi LSPA un kā vienu no spilgtākajiem pozitīvajiem piemēriem izceļ basketbola leģendu Uljanu Semjonovu, kura institūtu beidza ar zelta medaļu. BMX trenera Ivo Lakuča vadītāja raksturs gozējies jau diplomdarbā. "Sportisti ir ļoti interesanti studenti. Aleksandrs Samoilovs pēc skata šķiet lecīgs, bet studentu vidē iedērdējis ļoti labi, palīdzēja citiem. Tiklīdz atradās Latvijā, tā bija kļāt. Saprot, ka tas ir vajadzīgs, nav jāatgādina. Ne katrs prot laiku ieplānot," norāda Luika.

"Lakučs bija ļoti zinātkārs, divus gadus studēja ASV augstākās klases treneru studijās. Kad atgriezās, prasīju – kas ir tāds, kā nav mums? Viņš teica – jūs visu darāt labi, daudzās lietās tur pat nebija," lepojas Uldis Grāvītis.

LOTĒRIJAS

	2. maija izlases rezultāti Rīta izlase: 2, 5, 6, 9, 13, 17, 24, 25, 28, 34, 36, 39, 40, 43, 44, 47, 51, 56, 57, 62 Dienas izlase: 3, 4, 7, 13, 15, 16, 17, 19, 21, 23, 24, 25, 27, 29, 35, 43, 44, 54, 58, 60 Vakara izlase: 1, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 22, 24, 31, 34, 35, 39, 41, 45, 47, 48, 50, 54, 55
	3. maija izlases rezultāti Rīta izlase: 3, 6, 7, 10, 12, 13, 23, 27, 32, 36, 37, 42, 44, 46, 48, 54, 57, 58, 61, 62 Dienas izlase: 4, 12, 13, 14, 15, 18, 21, 24, 27, 31, 38, 40, 43, 44, 45, 47, 48, 52, 55, 59 Vakara izlase: 2, 8, 10, 11, 15, 16, 17, 21, 23, 27, 34, 36, 38, 39, 41, 47, 53, 58, 60, 61
	3. maija izlases rezultāti: Skaitļi: 6, 13, 22, 24, 30 Papildskaitļi: 5, 10 Uzkrājums 5+2 uz nākamā izlasi: € 66 000 000

Avots: Latvijas Avīze

Datums: 05-05-2022

Bibliotēka pārmaiņu priekšā

Lai nedublētu funkcijas, Neredzīgo bibliotēkas filiāles nodod pašvaldībām

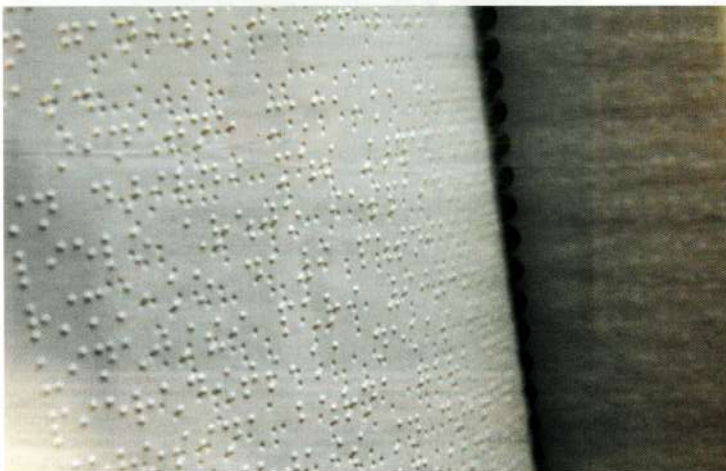
Aisma Orupe

LATVIJAS Neredzīgo bibliotēka (LNēB) un septiņas tās reģionālās filiāles līdz šim bija Kultūras ministrijas (KM) pārziņā. Nūle valdība akceptējusi KM piedāvāto LNēB reorganizācijas plānu – no nākamā gada Raivu, Cēsu, Daugavpils, Jelgavas, Liepājas, Rīzeknes un Ventspils struktūrvienības tiks iekļautas pašvaldību publisko bibliotēku tīklā. KM atvēlējusī šim mērķim arī finansējumu: ik gada vietotājam tiks pārskaitīti 163 142 eiro pakalpojumu nodrošināšanai, teju triju komandlaimu maksājumiem, darbinieku algām un citiem tērpiem. Savukārt Rīgas bibliotēku Strazdumuižas ielā 80 paredzēts stiprināt kā tveredzīgu un konsultatīvo centru un saglabāt to KM pakļautībā.

Neefektīva sistēma

KM apgalvina, ka jau 2019. gada 20. augusta informatīvajā ziņojumā, analizējot situāciju, uzmanība vērstā uz to, ka LNēB darbība dabīgi pārkāpās ar publisko bibliotēku darbību, ņemot vērā, ka Bibliotēku likums nosaka: to pienākums ir sniegt pakalpojumus visiem lietotājiem neatkarīgi no viņu fiziskā stāvokļa, tostarp personām ar kustību un redzes traucējumiem. Tāpat šajā dokumentā secināts, ka LNēB bibliotēkas reģionālo filiāļu darbība nesajū pilnībā nodrošināt pakalpojumu pieņemību visai tās mērķauditorijai, tāpēc to sniegšana būtu jāuztic publiskajām bibliotēkām, bet specifiskās funkcijas – metodiskais darbs, pielāgto izdevumu sagatavošana u. c. – Latvijas Nacionālajai bibliotēkai (LNĪB). Jau tad tika akcentēts, ka neefektīvi tiek izmantoti valsts budžeta līdzekļi atbalsta funkciju (gramatveidība, liecveidība, IKT atbalsts u. c.) nodrošināšanai.

Govartot priekšlikumus, kā sakārtot sistēmu, KM izstrādājusi trīs variantus: divi no tiem paredzētu LNēB likvidāciju, pievienojot to LNĪB vai sadalot struktūrvienības starp LNĪB un pašvaldību publiskajām bibliotēkām, bet trešais piedāvā LNēB reorganizāciju, nododot filiāļu pakalpojumus pašvaldību pārziņā. LNĪB būtu grūti pārņemt LNēB funkcijas, jo tai nav nepieciešamās kompetences specifiskās mērķauditorijas apkalpošanai, tāpēc tiesīgs risinājums KM un valdības ieskaidā ir atbalstīt, jo tāda gadījumā LNēB lokālas pašvaldību

A LASTĀJIEM ar redzes traucējumiem nerasta sistēma ir ļoti būtiska, jo ļauj vieglāk orientēties. Ja bibliotēkas tiek nodotas pašvaldību rīcībā, tās var izliet telpas optimizēt, izvietojot krājumus lielajās bibliotēkās, kuras visas nav pielāgotas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

FOTO: LATVA

Neapgalvoju, ka bibliotēkas tiks likvidētas, taču ērti tas nebūs. Svetlana Sprōge

cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Vieni – par, otri – pret

Latvijas Pašvaldību savienība atbalsta KM redzējumu, norādot, ka līdz šim bibliotēku pakalpojumi nevajadzīgi dublējas. Tā kā rasta vienotais par finansējumu, kas tiks piešķirts pašvaldībām ne tikai, kā sākotnēji bija domāts, triju gadu garumā, bet arī turpmāk, aktrī arī debates par šo jautājumu.

Daudz piesardzīgāk pārmaiņas vērtē Latvijas Neredzīgo bibliotēkas vadītāja Svetlana Sprōge. Lai gan KM pauž, ka šis jautājums saistīts ar nevaldīgo organizāciju – tā nav taisnība. Pērn bibliotēka bija vienīgā institūcija, kurā KM informējusi par plānoto LNēB reorganizāciju, bet nekādu citu sarakstu par šo jautājumu nav bijis. Bibliotēka nosūtījusi vēstuli, kurā ielūdzināt pret filiāļu nodosumu pašvaldībām un ieteikusi saglabāt līdzšinējo sistēmu, proti, bibliotēkas izvietotas bibliotēkas filiāļu telpās. Tādejādi visi pakalpojumi bija vienvieti, arī audiogrammas un citi resursi bija parocīgi iegūstami, tur tika rīkoti pasākumi. Personām ar redzes traucējumiem nerasta sistēma ir ļoti būtiska, jo ļauj vieglāk

orientēties. Ja bibliotēkas tiek nodotas pašvaldību rīcībā, tas var izliet telpas optimizēt, izvietojot krājumus lielajās bibliotēkās, kuras visas nav pielāgotas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Neapgalvoju, ka bibliotēkas tiks likvidētas, taču ērti tas nebūs. Skaidrs, ka pašvaldības darīs tā, kā tām finansāli izdevīgi, – pati S. Sprōge.

Raugās ar bažām

LNēB vadītāja Andra Jakobsone uzsvē, ka LNēB ir vienīgā šāda pakalpojuma sniedzēja un tās rādītāju dinamika liecina par augstu pieprasījumu pēc bibliotēkas pakalpojumiem. Ievērojami uzlabojusies arī to pieejamība, izveidojot 116 ārējos apkalpošanas punktus. Bibliotēka palūdz piedāvāt gramatas gan parastāji, gan palielinātāji drukā, gan Braila zāstā, gan audiorekastos. Te darbojas arī skaņu ierakstu studija, kur top audiogrammas, gada laikā tiek ielasītas apmēram septiņdesmit.

Ar A. Jakobsone uz galda mājām pārvietojām raugas ar bažām: līdzšinējā sistēma darbojas ļoti un prognozējami – vai atbilstības akcentu maiņa ļaus to saglabāt – grūti teikt. Nereti cilvēki no malas, neizdzīvojuši situāciju,

mēdz sastrēbt karstu un pierēti ne tik pārdomātus lēmumus, turklāt tādas, kas diez vai ļaus iekonomēt līdzekļus. A. Jakobsone tomēr cer, ka tiks saglabāts gan dar-

binieku sastāvs, gan darbība, gan visas labās ieradnes, tostarp literatūras piegāde mājās ar bibliotēkas transportu lastājāiem Rīgā un Jūrmalā. ●

KULTŪRAS MINISTRĀJA

saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtu likumu un Ministru kabineta 2014. gada 17. jūnija noteikumiem Nr. 317, Kārība, kādā tiesādas pārvaldes iestādes sniedz un publisko līdzdarbības iegūmus, kā arī piešķir valsts budžeta finansējumu privātpersonām valsts pārvaldes uzdevumu veikšanai un uzturā piešķirta finansējuma izdevumiem.

IZSLUDINA KONKURSU

„PAR VALSTS PĀRVALDES UZDEVUMA – DIASPORAS IDENTITĀTES STIPRINĀŠANAS PASĀKUMU KOPUMA PIEEJAMĪBAS NODROŠINĀJUMU DIASPORAS MĪTNES ZEMĒS – VEIKŠANU”.

Ar konkursa nolikumu var iepazīties Kultūras ministrijas tīmekļvietnē www.km.gov.lv sadaļā „Finansējuma pieprasījumi”, kā arī līdz pietiekamu iesniegšanas termiņa beigām – Kultūras ministrijas Dokumentu pārvaldības nodaļā Rīgā, K. Valdemāra ielā 11a, 21. kabinetā, darba laikā (pirmdienas – ceturtdienas no plkst. 8.30 līdz plkst. 17.15 un piektdienas no plkst. 8.30 līdz plkst. 16.00). Pietiekumu jāiesniedz Kultūras ministrijas Dokumentu pārvaldības nodaļā līdz 2022. gada 6. jūnijā plkst. 17.15, nogādājot tos klātienē vai nosūtīt pa pastu – K. Valdemāra ielā 11a, Rīga, LV-1366 (pasta zīmogs – 2022. gada 6. jūnijs), vai nosūtīt elektroniski uz e-pastu: gasts@km.gov.lv, parakstītu ar drošu elektronisko parakstu.

Pietiekumu atvēršanas datums un vieta:

ne vēlāk kā 10 (desmit) dienu laikā pēc pietiekamības termiņa beigām Kultūras ministrijā. Informāciju par nolikumu un dalību konkursā var saņemt pa tālruni 67330325 vai, iesniedzot rakstveidā pieprasījumu, bet ne vēlāk kā 5 (piecas) dienas pirms pietiekumu iesniegšanas termiņa beigām.

Avots: Diena
Datums: 06-05-2022

Ogres Centrālās bibliotēkas atklāšana – Gada notikums Latvijas bibliotēkās 2021.gadā

MATA POGA

27. un 28.aprīlī Latvijas Nacionālās bibliotēkas studijā un Ogres Centrālajā bibliotēkā notika Latvijas bibliotekāru 22.konference «Bibliotēkas spēks: mācīes, dari, iedvesmo!», kuras noslēgumā tika nosaukti laureāti nominācijai «Gada bibliotekārs 2021», «Gada bibliotēka 2021» un «Gada notikums Latvijas bibliotēkās 2021».

Laureātu nominācijai «Gada notikums Latvijas bibliotēkās 2021» paziņoja Latvijas Republikas bijušais prezidents, ogrēniecis Raimonds Vējonis. Šīs nominācijas laureāts tika noskaidrots pasākumu apmeklētāju balsojumā. Līdzās tādiem vērtīgiem notikumiem kā Latvijas Neredzīgo bibliotēkas audiogramu lejupeļiades servisa sistēmas «Balss» izveidošana un Latvijas Nacionālās bibliotēkas pasākuma cikla «Virtuālās trešdienas bibliotekāriem» organizēšana visvairāk balsu (374 balss) nodotas par jaunās Ogres Centrālās bibliotēkas atklāšanu. Izvirzot šo kā gada notikumu, Latvijas Bibliotekāru biedrības pārstāvji norādīja, ka pēc daudzu gadu gaidīšanas, telpu maiņas un pārcelšanās uz bibliotēkai neatbilstošām un novecojušām telpām beidzot Ogres novada lasītāji ir tikusi pie savas gaismas pils! Modernā, vizuāli pievilcīgā un bibliotēkas darbam absolūti pielāgotā ēka sniedz iespēju kvalitatīvi izmantot bibliotēkas pakalpojumus visa vecuma un interešu grupu apmeklētājiem. Ir radīta ērta, mūsdienu darba vide bibliotēkas darbiniekiem. Lieliska ir bērnu nodalījuma! Regulāri apskatāmas izstādes tam piemērotās, labiekārtotās telpās. Lieliska vieta ogrēniešiem, Ogres novada iedzīvotājiem un viesiem zināšanu gūšanai, sevis pilnveidošanai, brīvā laika pavadīšanai un komunikācijai.

«Prieks, ka šeit redzam daudzus bērnus,

skolēnus, kuri ar prieku un ar interesi nāk uz bibliotēku. Ēka ir moderna, mūsdienu, tajā ir daudz inovāciju, bet tajā varam redzēt arī Ogres vasarnīcu elementus, kas redzami jumta konstrukcijās, baltajās koka sienās un citos elementos. Šī ēka ir vieta, kur ne tikai glabāt un lasīt grāmatas, bet arī vieta, kur socializēties, patīkamā, modernā vidē organizēt tikšanās, konferences. Te atrodas arī Dzimsarakstu nodaļa ar brīnišķīgu skatu uz mežu. Šī projekta īstenošana nesusi mūsu pilsetai jaunu gaismu. Lepojos gan ar šo ēku, gan bibliotēkas kolektīvu un iegūto nomināciju,» sacīja Ogres novada domes priekšsēdētāja vietnieks Gints Siviņš, uzsverot, ka projekts nebūtu īstenots bez bibliotēkas kolektīva komandas darba un atbalsta, un pateicās bibliotēkas darbiniekiem, kuri šeit strādā ar sirdi un dvēseli.

Sapņemot apbalvojumu, Ogres Centrālās bibliotēkas vadītāja Jautrite Mežjāne atzina, ka bibliotēka visus gadus ir sekmiģi, aktīvi strādājusi, šo darbu pašvaldība ir novērtējusi: «Pašvaldība pamanīja, ka saturs, kuru ieliekam vecajā ēkā, jē pāri iespējām, mūsu ieceres vairs nebija iespējams īstenot. Prieks, ka pašvaldība mums uzticējās un tapa jauna ēka bibliotēkai.» Vadītāja piebilda, ka bibliotēkā pieejamās tehnoloģijas, atmosfēra, darbinieki piesaista aizvien jaunākus un jaunākus apmeklētājus. ●

Centrā – Ogres Centrālās bibliotēkas vadītāja Jautrite Mežjāne un nominācijas «Gada notikums Latvijas bibliotēkās 2021» paziņotājs – Latvijas Republikas bijušais prezidents, ogrēniecis Raimonds Vējonis.

Avots: Ogres Vēstis Visiem
Datums: 03-05-2022

Titulu iegūst Bauskas Centrālā bibliotēka

♦ Latvijas bibliotēku konferences un festivāla laikā ritējušas diskusijas; apbalvoti aizvadītā gada labākie darbinieki, uzslavēti sasniegumi un atzīmēti notikumi bibliotēku nozarē

Ogres Centrālajā bibliotēkā Latvijas bibliotēku festivāla gaitā pagājušajā nedēļā notika arī Latvijas Bibliotēkāju biedrības (LBB) «Gada balvas 2021» pasniegšanas ceremonija. Nomināciju «Gada bibliotēka 2021» ieguva Bauskas Centrālā bibliotēka (BCB).

AIRIKA BALODE,
WWW.BAUSKASDZIVE.LV

LBB Gada bibliotēkas balva tiek piešķirta par institucionāliem sasniegumiem bibliotēku nozarē. Balvas mērķis ir izteikt atzinību LBB biedriem, izceļot vispārliciecināko, aktīvāko un sekmīgāko bibliotēku sniegumu, kas devis labumu ne tikai vietējai kopienai, bet arī spējis iedvesmot citas bibliotēkas un bibliotekāro sabiedrību kopumā.

Mūsu novada «Gaismas pils» Apbalvošanas ceremonija notika 28. aprīlī pērn atklātajā Ogres Centrālajā bibliotēkā, kas konkursā «Latvijas Būvniecības gada balva 2021» saņēma «Grand Prix» (reizē ar Valmieras Jaņa Daliņa stadionu). Sārkiojuma vadītājs Ansis Bogustovs ceremonijas sākumā pateicās bibliotēku darbiniekiem, kuri ir iedvesmojuši pagājušajā, nebeidzot ne vieglajā, gadā. Par mērķu pasākumā rūpējās ogrēniešis Ziedonis Puķītis, kurš spēlēja saksofonu. Novērtējot koleģu darbu, pateicību pauda LBB valdes priekšsēdētāja Māra Jekabsons.

Gada balva «Gada bibliotēka 2021» tika piešķirta BCB, īpaši uzskatot bibliotēkas pakalpojumu kvalitāti, inovācijas, komandas darbu, kā arī oriģinālos projektus un aktivitātes. «Viens no spilgtākajiem sasniegumiem ir tas, ka jūs esat pirmā bibliotēka Latvijā, kura ieviesusi grāmatu pakomātu,» sacīja A. Bogustovs, «visiem ir pamanāms arī jūsu aktīvais un spilgtais darbs virtuālajā vidē, un pati svarīgākais ir tas, ka pakalpojumu izcilību jūs vienmēr nodrošināt ar saliedētu komandu.»

Bauskas Centrālās bibliotēkas vadītāju Māru Kuļiņausku sveica Bauskas novada pašvaldības pārstāvji – domes priekšsēdētāja vietniece Aivars Mačeks, deputāte Inita Naghibeda un izglītības, kultūras, sporta un sabiedrības labklājības departamenta vadītāja Antra Ozoliņa. «Mums ir patīams prieks sveikt mūsu Māru Kuļiņausku ar šādu titulu, jo mēs vienmēr esam ļoti sadarbīgušies, jūs allaž esat atsaucīgi,» M. Kuļiņauska uzrunāja A. Mačeku. Viņš minēja arī to, ka bibliotēkai šogad ir 100 gadu un šis apbalvojums ir īstajā laikā, apstiprinot – «mēs, pašvaldība, jūs ļoti atbalstām.» M. Kuļiņausku uzrunāja arī I. Nag-

BAUSKAS CENTRĀLĀS BIBLIOTĒKAS darbinieces kopā ar novada pašvaldības pārstāvjiem un festivāla dalībniekiem.

FOTO - IVARS BOGDANOVŠ

hibeda, pauzot savu leņķumu par BCB un tās vadītāju. «Tik saliedētu, radošu, enerģijas pilnu, inovatīvu un pārbaudītu domām apveltītu bibliotēku kā Bauskas Centrālā bibliotēka noteikti nav daudz,» tā I. Naghibeda, «tā tiešām ir Bauskas un Bauskas novada «Gaismas pils». Uzskatot trešajā stāvā un atverot bibliotēkas durvis, preti nāk smaidīgas bibliotekāres ar dzirkstošām acīm, stāsta un rāda, un ievēl mūs tādā grāmatu pasaulē, no kuras negribas nākt ārā.» I. Naghibeda BCB salīdzināja ar zvaigznēm, kas nevis spīd pāri visiem, bet mirz kopā ar saviem lasītājiem no paša jaunākā līdz vecākajam grāmatu mīļotājam.

Nomināciju «Gada bibliotēka 2021» balvu ieguva Vārmes pagasta bibliotēkas vadītāja Edīte Krasnopa un Viļķenes pagasta bibliotēkas vadītāja Māriete Purmale. Gada balvu «Gada notikums Latvijas bibliotēkās 2021» ieguva pasākuma viesu uzņēmēji – Ogres Centrālā bibliotēka saistībā ar jaunās bibliotēkas ēkas atklāšanu.

Aicinā iekļauties «vienas pieturas» principa īstenošanā
Ogres Centrālajā bibliotēkā 27. un 28. aprīlī norisinājās arī Latvijas bibliotēkāju 22. konference «Bibliotēkas spēks: mācīties, darīt, iedvesmot!» un LBB rīkotā diskusija «Administratīvi teritoriālā reforma: bēdvs vai iespēja», kas veltīta reformas ieviešanai, īpaši akcentējot tās ietekmi uz kultūru un bibliotekām reģionos. Diskusijā

piedalījās arī vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Artūrs Toms Plešs.

Ministrs A. T. Plešs pauda: «Bibliotēka mūsdienu izpratnē nav tikai grāmatu krātuve. Tā nodrošina labvēlīgas vides veidošanu kultūras mantojuma saglabāšanai un attīstībai, kā arī jaunru vērtību radīšanai. Bibliotēka sekmē cilvēkresursu attīstību un izglītošanu kopīgos pasākumos; nodrošina piekļuvi mūsdienu tehnoloģijām un sniedz atbalstu to izmantošanā. Tā paplašina būtiskāko pakalpojumu pieejamību un izmantošanas iespējas, it īpaši lauku iedzīvotājiem. Lai nezaudētu saikni ar lasītājiem, bibliotēku darbinieki veic neatvērto darbu, kas dod lielu ieguldījumu vietējās kopienas saglabāšanā, un ministrija turpinās būt par uzticamo sabiedroto kā bibliotēku darbiniekiem, tā apmeklētājiem.»

Administratīvi teritoriālā reforma, kas stājas spēkā 2021. gada 1. jūlijā, var kalpot par platformu dažādu institucionāli nozīmīgu procesu attīstībai, tostarp kultūras jomā. Bibliotēku nozarē Latvijā ir plaša; to kopumā veido 1505 bibliotēkas, tai skaitā 770 pašvaldību publiskās bibliotēkas, kas nodrošina bibliotēkros pakalpojumus pašvaldību iedzīvotājiem. Reforma var izmantot arī kā iespēju, lai Latvijas bibliotēku tīklu padarītu atbilstošu mūsdienu sabiedrības interesēm un vajadzībām, koplietojot resursus, apmaiņoties zināšanām vai pārštāvēt cits cita intereses jaunizveidotajos novados.

UZZINĀI

BIBLIOTĒKU NOZARĒ Latvijā ir plaša; to kopumā veido 1505 bibliotēkas, tai skaitā 770 pašvaldību publiskās bibliotēkas.

BAUSKAS NOVADĀ ir 37 pašvaldības publiskās bibliotēkas.

Uzrunājot diskusijas dalībniekus, ministrs uzsvēra, ka svarīgi, lai pašvaldības, veicot turpmākas reorganizācijas un pilnveidojot savas darbības struktūru bibliotēku jomā, nesamazinātu pakalpojumu iedzīvotājiem, bet mainot, piemēram, pārvaldes veidu, sasniedz mērķi – uzlabo un nodrošina vienotas prasības sniegtā pakalpojuma kvalitāti.

Ikvienam iedzīvotājam jābūt iespējai saņemt valsts un pašvaldību pakalpojumus neatkarīgi no dzīvesvietas, un VARĀM uzskata – lieliska iespēja, kā saglabāt pilnvērtīgu bibliotēku tīklu, ir papildu funkciju uzņemšanās, tām kļūstot arī par informācijas centriem; nodrošinot bibliotēku tīkla iekļaušanos «vienas pieturas» principa īstenošanā, sniedzot valsts pārvaldes pakalpojumus tuvāk iedzīvotājiem.

VARĀM atzīmē, ka ministrija sāksusi Vienoto valsts un pašvaldību klienta apkalpošanas centru jeb VPVKAC reformu, kas līdz 2025. gadam paredz paplašināt VPVKAC teritoriālo pieejamību līdz gandrīz 600 punktiem, ieskaitot bibliotēkas. Pašlaik VPVKAC strādā 13 bibliotēkās. ♦

Avots: Bauskas Dzīve

Datums: 03-05-2022

Bibliotēku nedēļā tiekas dzejas pēcpusdienā

Eliza Paula Vegnere

Latvijas bibliotēku nedēļā 27. aprīlī Laidzē norisinājās tikšanās Dabas stihiju alejā. Tieši tur pirms gada tika iestādīta ābele ar nosaukumu «Rūdofls», tāpēc tā reizē bija arī kā atkalsatikšanās, lai apraudzītu, kā tad kociņš pagasta augsnē iedzīvojies.

Zīmīgi, ka šā gada bibliotēku nedēļas spēka moto ir «Mācies, dari, iedvesmo!», jo tieši to laidzenieki un pagasta viesi varēja izjust, jau atkal tiekoties un baudot novadnieka dzeju. Bibliotēkas vadītāja Elita Lāce ar smaidu atceras, ka pagājušā gada laikā cilvēki neiztika bez grāmatām, tāpēc, lai tās nonāktu pie lasītājiem bez tieša kontakta, tika meklēti dažādi ceļi, piemēram, tās pat liktas pastkastītē un uz palodzes.

Pasākums tika atklāts ar Dainas Šimkunas «Laidzes bibliotēkas

dziesmu», kuru izpildīja sieviešu kopas dziedātājas un apmeklētāji. Par galveno bibliotēkas nedēļas tikšanās mākslinieku bija izvēlēts 37 gadus jaunais dzejnieks, šobrīd aldarā amata piekopusis alusdarītavā «Malduguns» — Krišjānis Zelģis, kurš dzeju raksta kopš 2003. gada. Bibliotēkas vadītāja interesentus iepazīstināja ar Talsu pilsētā dzimušā dzejnieka biogrāfiju, dzejas krājumiem un spilgtākajiem darbiem.

Klausītāji alejā īpaši izvēlētu dzejoli dzirdēja pavisam piecos veidos: oriģinālvalodā jeb latviešu, krievu, angļu, vācu un katalāņu valodā tulkotu. Laidzeniece Līva Kirkopa, kuras stiprā puse ir zīmēšana, dzejoli ne vien publiski nolasīja, bet arī vizualizēja. Dzīmtajā vācu valodā to nolasīja jauniešu Alruna Naake, kas uz Talsiem no Vācijas pilsētas Drēzdenes janvārī ieradusies, lai veiktu brīvprātīgo darbu, bet katalāņu valodā — balss ieraksta veidā priecēja Munos Lukkas no Spānijas pilsētas Leidas. ■

Avots: Talsu Vēstis

Datums: 29-04-2022

Mārīte Purmale – Gada bibliotekārs 2021

Vakar Ogres Centrālajā bibliotēkā un tiešsaistē norisinājās Bibliotēku festivāls, kura noslēgumā notika Gada balvas pasniegšanas ceremonija. Nominācijā *Gada bibliotekārs 2021* balvu saņēma Viļķenes bibliotēkas vadītāja Mārīte Purmale. Viņu tai pieteica Limbažu Galvenā bibliotēka, izceļot M. Purmales ieguldījumu ne tikai bibliotēkas darbībā, bet arī lokālās kultūrvides stiprināšanā un Viļķenes pagasta daudzzināšanā. Limbažu novada pašvaldības pārstāve Mārīte Saulīte, sveicot laureāti, pateicās par viņas bezgala lielo mīlestību pret darbu, savu pagastu un cilvēkiem.

Avots: Auseklis

Datums: 29-04-2022

Aizvadīti Grāmatu svētki novadā

NOTIKUMS

INĒSE ELSIŅA

22. aprīlī visu paaudžu interesentiem Madonas reģionā tika sarīpēti spilgti Grāmatu svētku piedāvājumi. Šie svētki mīļusotie notiek jau vairāk nekā divdesmit gadus. Pēc klasiska perioda — ar skatu vērienu.

Sorīta pēc divu gadu pārtraukuma pandēmijas dēļ Ēģļu Grāmatu svētku ieviešana rīta radošās darbnīcas un tikšanās ar literāti Dainu Grīdi un rakstnieci Lieldu Smiti. Ceišvārde interesas saruna ar rakstnieci Zani Zustu, Lubānā uzstājās Kārlis Kazāks, Varakļinos notika akvintāns bērniem un varēja skatīt izstādi "Madonai — 90". Visvairāk aktivitāšu bija sarīpēti Madonas novada bibliotēkā, kur rīta saruna ar latviešu rakstnieci, TV producenti un izdevēju Leldi Kovalovu. Bibliotēkas konferencē zālē tika iekārta labiapaizsargāta salona glezniecība (par to plašāk stāstīsim kādā no nākamajiem laikraksta numuriem). Savādarī Madonas Valsts ģimnāzijas audzēkņi savi skolā tika ar rakstnieku Jānu Jociņu, bet Madonas pilsētas vidusskolas tur tikšanās ieradais dzejnieks Maris Pujāts.

Svētku uzrunas un sveiciens

Grāmatu svētku atklāšanā uzstājās Jūta Norvija Madonas mūzikas skolas audzēkņu ansambļa, vārds tika dots valdībai.

— Prieks, ka šodien atkal tradicionāli klātienē notiek Grāmatu svētki, un tie notiek ar vērienu, — uzsver bibliotēkas direktore Ineida Saulīte. — Visur sarunas rīt kopā ar autoriem — novērtētiem un perspektīviem — par un ap grāmatu tēmu. Apsveikums vietās ir arī grāmatu izdevniecība.

Niema no izdevniec. kādēļ lai laika bibliotēkā kopā tiek pulcināti interesenti, ir faks, ka kopā 1997. gada Latvijas izdevniecības Bibliotēkas notikums. Tā ir noticis ar 25. aprīlī — Pasaules grāmatu un autorsvētku dienu.

— Man pašam savi grāmatu svētki ir vairākus reizes gadā. Lētā laikā iziet grāmatu veikalā, saņemt grāmatu smaržu, parakstīties, kas jauns, un saprast, cik lielā mērā bagātina mūsu plaikumu. Vairākus laikus nekad nevar mar, bet zina, ka katra minūte un stunda kopā ar grāmatu ir ieguldījums sevī, — audzinātāja uzsver Madonas novada domes pēctecēdēji Agri Lungeviči.

Saruna ar Leldi Kovalovu

Turpinājuma visa uzmanība tika pievērsta jaunās paaudzes rakstniecībai Leldi Kovalovu, kas ir ieguvusi māģistra grādu audiovizuālajā medijā mākā, ir romānu "Bezviesis pasaulē", "Sveināki" un "Soeji" autore. Sajās dienās tiek iepazīti Leldes nākamais romāns "Iviera te-ze". Viņa ir producējusi arī vairākus kino projektus, tā skatās "Re" angļvalodīgā "Bezviesis pasaulē".

Sarunā Lelde Kovalova pastāstīja, ka tapa un tika procesā visas pirmās romāns. To autore vērtē par precīzā Latvijas bibliotēkuru sāmi, un interesantākais bija tas, ka grāmatu rokotē vēl nebija nodrukāts — "Tad izdevniecība, noēdot, cik svarīgi ir pirmas izlases pie bibliotēkām, rakstīja, ka ir tā smadā grāmatas lelle. Autoram iedod jēkuru citu grāmatu, nodrošina vaku, apmē to ap atnācīgā bijušo grāmatu, un tu savi un procesā savu vēl uzdevoto darbu.

— Man pašai patīk lasīt biogrāfijas un detektīvromānus, tad atpūdos no ārkārtas slodzes, — atklāja Lelde Kovalova.

Lelde Kovalova — latviešu kinoproducente un literāte

- Psiholoģisko trilleru autore
- Pasaules zināma "Soeji" gaitas plānotāja autore un izdevēja
- Absolvente Latvijas Rakstnieku savienības "Literāro akadēmiju"
- 2017. gadā ieguvusi bakalaura un maģistra grādu audiovizuālajā medijā no Latvijas mākslas un tehnoloģiju augstskola
- Producējusi ar režisori Vlada Kovalovu
- Ģimenī audzināta dēlu Danielu

Pirmais romāns

Par debijas romānu tapšanu autore pastāstīja, ka vērtības tika uzrakstīti 350 lappušu garš manuskripts, un tas nosaucis izdevniecību "Zvaigzne". — Norādījums bija diezgan kategorisks — manuskripts nekam netiek, to izdevniecība nepublicēs, — uzsver Lelde. — Jūnām autoram, zīdase ko tādu par savu pirmo darbu, kas turklāt rakstījis tieši spriedīti, patiešām var kļūt stāsti, bet mani šis atteikums nesabūza, bija vislielākā motivācija. Visi manuskripts mēģenā izstāsu un audzma pierādīt sevi, kējājos Latvijas Rakstnieku savienības "Literāro akadēmiju" māģistra pie Irēnas Zolādes, un pēc diviem gadiem sāku rakstīt romānu no jauna. Strādāju dienās, naktīs, pa astoņām—divpadsmit stundām. Rakstīju žanrā, kas man pašai patīk, — detektīvu, un procesā konsultēju ar bijušo izmeklētāju, lai sāns būtu ne tikai atrātojels, bet arī ticams niansēs. No jauna uzrakstītais darbība bija cits "Bezviesis pasaulē" sāns. To iesniegta vairākiem izdevniecībām, ļoti ātri atbēdēja "Latvijas Mediji", un pēc darba izdošanas tas bez problēmām arada savu lasītāju loku.

Autore stāstīja, cik daudz cilvēku bijis romāna izdošanai manuskripta lasa, pārta, piedēbo, kā strādā korektors, redaktors. Neskatoties uz to, pirmajā grāmatā "Bezviesis pasaulē", kam domēti redaktori to laijā (notarpe autore pati), tomēr nepamanīja, ka izmeklējijs Kon-

Mirāji no pasākuma.

AGRA VEKCALNINA foto

stantis ieti kāpju telpas otrajā dzīvoklī un pēc tam iznāc no sava durturā dzīvokļa.

Darbs ienāk prototipi no dzīves

Zīmīgi, ka Lelde nevērt savos darbos reģionālu oriģinalitātes. Ar romāni "Sveināki" ir ļoti daudz patiesības, daudz patiesu dialogu. Daudzā sarunā prototipi, starp citu, rakstis no Gulbene, jo tā ir Leldes dzimāji puse un tur uzkrāta pieredze. — Devidesmitajos, kad biju maza meitene, mēsu pusē dabēja uzņēmumu. Dērmēt vāpi Mirāns no dzīves agri. Tāda uzņēmēja grām māģa Jopojān Gulbenei sāc, un šis cilvēks ir prototips vienam no manas grāmatas varoņiem, — atklāja autore.

No grāmatām pie filmu producēšanas

Ierunājoties par producenta profesiju, Lelde Kovalova vēstīja, ka tā vērtē nav saistīta ar māklu:

— Producents filmēšanas laikā, kurš stā uz zemes un vairāk domā par budžetu un organizatoriskām lietām. Lai gūtu mēru ir goni daudz radošs, māksliniecisks skatnes, šai darbi rūpējos par citiem, lai aktieris būtu pabūstis, lai algo būtu izmaksāts utt. Protams, filmā vai seriālā notiekotājam jābūt spēcīgam scenārijam un spilgtai režisora vizijai. Un par to mūsu kopdarbā atbild mans vīrs režisors Vlads Kovalovs.

Plānotāju zinola autore un izdevēja

Tā, ka rakstā jaunajā sēvētā noties, atklāja vēl kāda viņas nodarbe — Lelde ne vien raksta un producē, bet ir arī plānotāju zinola "Dream Light Planner" autore un izdevēja. Šī darba mēģējas esat "veicināt radošāmu ar roku", jo autore ir pārliecinājusies, ka uz papīra vizualizācija domas šorovjas un perssonālātes plānotāji ļoti daudzām cilvēkiem ir svarīgi. ■

Avots: Stars
Datums: 29-04-2022

Atmiņu pēcpusdiena bibliotekāriem

22. aprīļa pēcpusdienā Rojas pagasta bibliotēkā notika atmiņu pēcpusdiena «Bibliotēka laiku lokos», kurā tikās pagastā dzīvojoši bibliotekāri, kuri dažādos laikos strādājuši vai joprojām strādā bibliotēkā.

Par darbu Rojas vidusskolas bibliotēkā un tā specifiku atmiņās dalījās rakstniece Dzintra Žuravska, viņas darba turpinātāja skolas bibliotekāre Antra Ozollapa stāstījumu papildināja šodienas skatījumā. Ko savos nedaudz gados bibliotekāres darbā tālajos 1950. gados Jaungulbenes pusē piedzīvojusi, stāstīja pensionāre Vija Purgaile, bet Rojas Jūras zvejniecības muzeja krājuma glabātāja Anda Rācenāja atcerējās bibliotēkai veltītos darba gadus Bauskas novadā. Protams, par savu izvēli kļūt bibliotekārei un darba gados piedzīvoto stāstīja arī Rojas pagasta bibliotēkas darbinieces Daiga Dambīte, Iluta Graudiņa un Irēna Svičiņa. Žēl, ka dažādu iemeslu dēļ neieradās citas bijušās bibliotekāres, kuras savulaik strādājušas gan ZK «Banga» publiskajā un tehniskajā bibliotēkā, gan skolas bibliotēkā vai citu novadu bibliotēkās.

Bijušās un esošās bibliotekāres: no kreisās — Dzintra Žuravska, Inese Priede, Anda Rācenāja, Vija Purgaile un Antra Ozollapa. Ilutas Graudiņas foto

Ne visām bibliotekāra profesija bijusi apzināta izvēle, vairākos gadījumos tā bijusi nejaušības vadīta, tomēr bibliotekāram vienmēr ir bijis jābūt ne tikai labam sava darba speciālistam, bet arī psihologam. Mūsdienās grūti salīdzināt darbu toreiz un tagad, bet tas ir mūsu piedzīvotais un saglabājams atmiņu «failos» par agrākajiem

laikiem, citādiem apstākļiem, citādu skatījumu uz lietām un norisēm. Un, lai arī bibliotekāru darba specifika ir ļoti mainījusies, nemainīga ir vēlme, lai ikvienam apmeklētājam bibliotēka asociētos ar viņa otrajām mājām, ar vietu, kur atgriezties vēlreiz.

Irēna Svičiņa,
Rojas bibliotēkas vadītāja

Avots: Talsu Vēstis

Datums: 29-04-2022